

Hakan Ercan,
Orta Doğu Teknik Üniversitesi
İktisat Bölümü
hercan@metu.edu.tr

Eğitim Şart. Neden Şart?*

Eğitiminiz işgücü piyasasındaki konumunuzun ve alacağınız ücretin en önemli belirleyicisidir. Üniversite mezunlarının ortalama ücreti, lise mezunlarının ortalama ücretinden fazladır. (Açık Öğretim mezunları bu durumun istisnasını oluşturabilir; aldıkları diploma işyerinde terfi nedeni olmamış ise, onların maaşları lise mezunu maaşları seviyesinde kalacaktır.) Eğitiminize uygun olmayan bir işte çalışmanız durumunda da iş tatmininiz düşer, işinizi bırakma ihtimaliniz artar.

Sonuç olarak, iş hayatınızın en başından en sonuna kadar, almış olduğunuz eğitim ve sahip olduğunuz mesleki ve kişisel vasıflar, önce seçeceğiniz mesleği, mesleğiniz ücretinizi, mesleğiniz ve ücretiniz de eş seçiminizden hayattaki mutluluğunuza kadar bir dizi olguyu etkileyecektir.

Eğitimin Parasal Getirisi Üzerine

Peki, ne kadar eğitim alacağınıza nasıl karar vereceksiniz? Aslında bunun hesabı basittir. Liseyi bitiren bir arkadaşınız olsun. İkiniz de, on sekiz yaşındasınız. Varsayalım ki enflasyonu ve reel faizi sıfır olan bir ülkede yaşıyorsunuz. Yani bu yıl elinize geçen yüz lira, gelecek yıl da aynı değerde. (Ya da reel ücretinizin her yıl enflasyon kadar artacağını varsayın; eğer aynı sepeti tüketecekseniz, elinize geçen paranın satın alma gücü açısından aynı şey.) Diyelim ki arkadaşınız ayda net 1.500 TL kazandığı bir işe girdi. Zorunlu askerlik de kalkmış olsun, ya da iki arkadaş da kadın olsun. Yılda 18 bin TL kazanıyor arkadaşınız. On yılda 180 bin TL kazandı, yirmi yılda 360 bin TL. (Burada kıdemle artan verimliliğin

etkisini de yok saydık, hesabı basit tutmak için.) Düşük vasıflı hizmetler sektöründe çalışanlar bir ömür boyu asgari ücrete talim ederler.

Hesap kolay olsun diye varsayalım ki yaşadığınız şehirdeki bir üniversiteye gittiniz ve ailenizin yanında kaldınız. Beş yılda bitirdiniz. Fırsat maliyetiniz 90 bin TL. Lise mezunu olarak çalışıyor olsaydınız, bu süre içinde bu kadar kazanacaktınız. (Başka şehirde okumak ve yurttaki masraflarını da, varsa, bu meblağa ekleyebilirsiniz.) Üniversite mezunu olarak ayda 2.500 TL kazandığınız bir işe girdiniz. (Bu meblağ, Türkiye'deki pek çok üniversite mezununun, risksiz masa başı işler için memnuniyetle kabul edeceği bir meblağdır.) Yılda 30 bin TL kazanıyorsunuz. Mezuniyetten sonraki beş yılda 150 bin TL kazandınız. Sonraki on yılda da 300 bin TL; 38 yaşınızı bitirdiğinizde on beş yıl çalışmış olarak toplamda 450 bin TL elinize geçmiş oldu.

Lise mezunu arkadaşınız 38 yaşınızı bitirdiğinde, yirmi yıl çalışmış olarak toplamda 360 bin TL kazanmıştı. Doksan bin TL öndesiniz. Çocuğunuzu daha iyi bir okulda okuyabildiniz bu farkla, örneğin. İleride daha iyi bir hayatı olabilir. (Yoksulluktan çıkış zordur.) Lise mezunu arkadaşınız ve siz otuzar yıl daha çalışıp emekli olduğunuzda, yıllık 12 bin TL olan fark, hayatınız boyunca toplamda 360 bin TL bir fark oluşturdu. Siz ev alabildiniz, emekliliğinizde rahat ettiniz, arkadaşınız ev alamadı. Sizden farklı bir

standartta yaşadı ve yaşayacak. Çocuklarınız birbiri ile evlenmez artık, farklı sosyal sınıfların insanları olarak büyüdüler.

Yetersiz eğitim kadar, gereksiz eğitim de kötü sonuç verir

Neden Herkes Üniversiteye Gitmesin Ki?

Türkiye'de olduğu gibi, çalışanlar içinde üniversite mezunlarının oranı (cinsiyete ve sektöre göre) %5 ila %10 arasında değil de, üst orta gelir sahibi ülkelerdeki gibi %15-20 oranında olsun. Bu noktaya on beş yıl içinde gelebiliriz. (Açık Öğretim mezunlarını hesap dışında tutuyoruz.) Bu süre içinde, katma değeri yüksek ürün ve hizmet üreten, daha ileri teknolojileri içeren bir sınai yapıya evrilmemiş isek, bu kadarı fazlasıyla yeterli olacaktır. (Her beş çalışandan birinin avukat, doktor, finansçı, mühendis vb. olduğu bir Türkiye düşünün.) ABD, Almanya, Kore, Japonya değilseniz, çalışanların üçte birinin lise sonrası eğitim aldığı bir dünyaya ihtiyaç yok. Yani, hem dört yıl para kazanmayacaksınız, hem de üniversiteyi bitirebilmek için sıkıntı çekeceksiniz, hem de daha çok kişi üniversite mezunu olduğundan (arz arttığından) lise mezunları ile aranızdaki maaş farkı kapanacak. Bu birinci neden.

İkinci neden ise fırsat eşitsizliği ve halen kimi yörelerimizde devam edegelen sosyo-kültürel faktörler. Ankara'da İngilizce eğitim veren bir

Resim 1. Ankaralı ziyaretçi çocuk ve ev sahibi Mardinli çocuklar (2010).

okulda okuyan on bir yaşında bir kız çocuğunu ele alalım. İngilizceyi iyi öğrenmiş olsun, Türkçeyi de iyi okuyup yazabilsin. Bu kız çocuğumuz ailesiyle birlikte Mardin'e gitsin Anadolu Jet ile. Orada annesi ile beraber Mardin'in kuyumcular caddesini ve kaleyi görecektir. Mutlaka yanlarına ilköğretim çağında sevimli bir grup yanacaktır, gönüllü rehberlik yapmak için. Ankaralı kız çocuğumuzun bildiği iki dile, İngilizce ve Türkçeye, bu çocuklar, akıcı olarak konuştukları Arapça, Kürtçe ve Türkçe ile mukabele ederler. İki dile karşılık üç dil! Gülen yüzleri ve neşeleri aklınızda ve fotoğraflarınızda kalır.

Aynı aile, sadece üç dört yıl sonra Mardin'i yeniden ziyaret etsin. Ankaralı kız çocuğu (iyi bir öğrenci) İngilizcesini geliştirmiş, yanına İspanyolca'yı biraz eklemiş ve azımsanmayacak sayıda Türkçe öykü ve roman okumuştur. (İyi bir öğrencidir.) Mardin'deki yaşatlarının ise çoğu okulda değil artık. Okulda olanların birçok dersi boş geçiyor, o bölgede genellikle en çok üç ila dört yıl kalacak öğretmenlerden ders alıyorlar, 'yabancı' dil (yani bir batı dili) hiç öğrenmemiş oluyorlar, kız öğrencilerin çoğu evlendirilmiş oluyor, liseyi bitirenlerin üniversiteye girme oranları da düşük oluyor. Henüz on ila on beş yaş aralığında iken, yepyeni bir nesli daha yokluğa mahkûm etmiş oluyoruz. Bu bölgede işsizlik oranı Türkiye ortalamasının her daim üzerindedir. Kadınların işgücüne katılım oranları tek haneli sayılardadır (%10 bir hayaldir), onlar da zaten Süryani esnaf, banka ve devlet memurları ile öğretmenlerdir.

Herkesin üniversiteye gitmeyecek olmasının üçüncü ve son nedeni ise kişisel faktörler. Fırsat eşitliğinin sağlanmış olduğu bir Türkiye'de bile, çalışma disiplini, ilgi, motivasyon ve yetenek farklılıkları nedeniyle herkes üniversiteye gitmeyecektir. (Alman sistemi bu konuda çok katıdır ve daha lise çağında kimin üniversiteye gidip gidemeyeceğini ayıran bir okul sistemi vardır.)

Üniversiteye Gitmeyenlere Ne Olsun? Ücretin Belirleyicileri

Yukarıda, maliyetine 'değecekse' üniversiteye gidilecek olduğundan bahsettim. Sosyal statüyü de bir tür getiri olarak kabul edebilirsiniz. (Yani hesabınızı, yıllık maaş farkı 12 bin TL değil, 'sanki'

15 bin TL, 20 bin TL imiş gibi yapabilirsiniz.)

Bir pazar ekonomisinde, girdiğiniz bir işte, uzun vadede ücretinizin belirleyicisi verimliliğinizdir. Yani üretime olan katkınızdır. Sizden önce ayda beş koltuk takımı satan bir işyerinde, sizin de katkınızla ayda altı koltuk takımı üretiliyorsa, size verilebilecek en yüksek giydirilmiş ücret, o koltuk takımının satış fiyatı kadardır. Yoksa sizi işe aldığı için işyeri sahibi zarar etmiş olur. Kamu iktisadi teşekkülleri, örneğin kâğıt fabrikaları, 500-600 çalışan için tasarlanmış olan işyerlerinde, politik nedenlerle 4000-4500 kişi 'istihdam' edildiği için çok yüksek zararlara uğradılar. (Sayılar 1980'ler için gerçektir.)

Üniversite eğitiminin verimliliğinizi artırdığı düşünülür. Ücretiniz o yüzden lise mezunlarından ortalama daha yüksektir. Ancak, iyi bir teknik okul mezunuysanız, küçük bir kentte Türkçe sözel bir bölümü bitirmiş olan arkadaşınızdan daha yüksek ücret alırsınız. Bu beşeri bilimler mezunu arkadaşınız, üniversite diploması ile kendisine inşaat işçiliğini yakıştırmayacağı için, düşük ücretle bir benzin istasyonunda bir masa başı kâtiplik işine 'mecburen' girmiş olsun (devlette bir iş bulabilene kadar). Motivasyonu düşük olduğundan ve geleceğe yönelik terfi olanakları kısıtlı olduğundan, düşük verimlilikle çalışacaktır. Yani, bir anlamda, kendisine ödenen düşük ücretin karşılığı kadar çalışmış olacaktır, üniversite eğitimi de yaptığı iş için fazla olmuş olacaktır. Bu duruma, beşeri sermaye literatüründe vasıf uyumsuzluğu diyoruz. (Bir başka iktisadi açıklama ise, eğitim seviyesinden bağımsız olarak, herkesin zaten vasfının gerektirdiği kadar ücret alacak olduğudur; yani, kişi zaten daha 'iyi' bir okulu bitirebilecek olsaydı, girer ve bitirirdi.)

Eğer 'vasıf uyumsuzluğu' (örneğin İngilizce bilen bir mühendisin tercüman olarak çalışması - ki iyi ve az sayıdaki mütercim-tercümanlık okullarının mezunları kadar da iyi olamayacaktır) ülke genelinde yaygın bir sorun ise, 'gereksiz' eğitim alanların sayısı az değilse, bu durum büyük bir kaynak israfıdır. Bu sorun sadece ülkemizde olmayıp, AB ülkelerinde de CEDEFOP adlı bir ajans, bu satırların yazarının da Türkiye'deki uzmanı olduğu, 'Skillsnet' adlı bir araştırmacılar ağı ile yükselen (yakın gelecekte talebi yükselecek olan) ve alçalan (talebi azalacak olan) mesleklerin bir panoramasını

■ Tablo 1: Eğitim durumuna göre işgücüne katılım ve işsizlik oranları (2015).

15-64 yaş, 2015 (Toplam)	İşgücüne Katılma Oranı (%)	İşsizlik Oranı (%)	100 kişide istihdam	100 kişide işsiz
Okuma Yazma Bilmeyen	26.6	6.2	25	2
Okuma Yazma Bilen, Diplomasız	39.7	12.6	35	5
İlkokul (5 yıl)	54.8	8.5	50	5
İlköğretim (8 yıl)	52.1	14.7	44	8
Ortaokul Veya Dengi Meslek, Ortaokul	46.5	10.2	42	5
Genel Lise	55.2	12.5	48	7
Lise Dengi Mesleki Okul	67.1	10.3	60	7
Yüksek Öğretim	82.0	11.00	73	9

yıllık olarak yayınlamaktadır.

Vasıf uyumsuzluğunun ve onun sonucu olan düşük verimliliğin ve onun sonucu olan düşük ücret sorunlarının çözümü, kapsamlı ve kapsayıcı ve katılımcı politika önerilerinin geliştirilmesini ve uygulanmasını gerektirir. Geniş kapsamlı politikaları geniş katılımı ve ikna ve uzlaşma yöntemleri ile oluşturmak (yani iyi yönetim) ise Türk (veya Orta Doğu veya Orta Asya veya Latin Amerika) kültürüne uzak bir kavramdır. (Bu konular için bkz. Daron Acemoğlu ve James Robinson, Ulusların Düşüşü - Güç, Zenginlik ve Yoksulluğun Kökenleri, Doğan Kitap.) Bu kısa makalede bu derin mevzulara girmiyorum.

İşsiz Kalmak İçin Mi Okudum?

TÜİK'in 2015 verilerine göre (www.tuik.gov.tr, İşgücü İstatistikleri) Türkiye toplamında ilköğretim mezunlarındaki işsizlik oranı %8,5, yükseköğretim mezunlarındaki işsizlik oranı ise %11'dir! Yani, üniversitede okuyanlar daha çok işsiz kalıyor (mu?).

Açıklayalım. Her yüz ilköğretim mezunundan sadece 55 tanesi istihdamda veya işsiz (işgücüne katılıyor). Türkiye'de herkes ilköğretim mezunu olsaydı, yaklaşık 50 kişi çalışacak, 5 kişi işsiz (iş arıyor) olacak, 45 kişi işgücünün dışında olacaktı. Yükseköğretim mezunlarında ise 82 kişi işgücüne katılıyor! Türkiye'de herkes yükseköğretim mezunu olsaydı, yaklaşık 73 kişi çalışacak, 9 kişi iş arıyor olacak, sadece 18 kişi işgücünün dışında olacaktı. İstihdam 23 kişi, işsiz sayısı ise 4 kişi artmış. Hangi Türkiye'yi tercih ederdiniz?

Tablo 1'deki bir başka çarpıcı gözlem, ilköğretim mezunları ile genel lise mezunlarının işgücüne

katılım oranlarının aynı olması, ancak işsizlik oranında genel lise mezunlarının %12,5 düzeyinde olmasıdır. İkinci çarpıcı gözlem, lise dengi meslek okul mezunlarının hem işgücüne katılım oranının daha yüksek, hem de işsizlik oranlarının genel lise mezunlarından daha düşük olmasıdır.

Yukarıdaki alt bölümün başlığı bir soruydu. Cevabı verilmiş oldu mu? Türkiye'de genel lise eğitiminin kalitesini sorgulamak, tartışmak gerekir mi? (Cevap, PISA skorları.)

Ne Eğitimde, Ne İstihdamda, Ne De Kursta Olanlar

'Education' (eğitim), 'employment' (istihdam) ve 'training' (mesleki eğitim) durumlarından hiç birinde olmayanları nitelemek için İngilizcede NEET kısaltması kullanılıyor. Mesleki eğitime kurs diyecek olursak, Türkçede NEET'i NEİK olarak bu makalede kullanacağım. (Kabul edilmiş bir kısaltması varsa, beni affetsinler, öğrenince kullanırım.)

Eğitim şart dedik, verimliliği, istihdamda olma ve istihdamda kalma olasılığını artırır. Daha iyi (daha yüksek ücretli) iş sahibi yapar. İşin okuluna gitmemiş olanlar ise, örneğin İŞKUR'un açtığı, meslek edindirme kurslarına gidebilirler. Vasıf artınca, ücretin de artması beklenir. Yani, askerdekiler hariç, 15-29 yaş arası gençler ya okulda olmalı, ya bir işte, ya da bir kursta olmalı diye düşünülür.

Türkiye'de 15-29 yaş arası genç nüfusun %28,4'ü ne istihdamda veya okulda, ne de bir meslek kursuna gidiyor (2015, TÜİK verisi). Bu, OECD ülkeleri içindeki en yüksek oran. Yunanistan bize yakın.

Kadınlarımızı işgücüne katamamış olduğumuz gibi (başka bir yazı konusudur) gençlerimizin

önemli bir kısmı da ne okulda, ne işte, ne de kursta. Evde oturuyorlar; ya işsizler, ya da işgücünün (istihdamdakiler artı işsizlerin) dışındalar. Eğer uzun süreli bir işsizlikten sonra iş aramaktan vazgeçmişlerse, bir daha formel işgücü piyasasına entegrasyonları çok zor.

Bu durum, tahmin edemeyeceğiniz kadar önemlidir. Okuldan mezun olup, işgücü piyasası (sevimsiz bir tabirdir, ama öyledir, ne yapalım) dışında kesintisiz olarak bir iki yılını geçirmiş olan gençlerin, istihdam ile ilintili sosyal statü ve ücret faydalarından yoksun kalmaları, telafisi çok zor kişisel ve sosyal sorunlara yol açar. NEİK süresi uzadıkça istihdama geçiş zorlaşacak, özgüven azalacak, yaşam memnuniyeti fazlasıyla düşecektir. Bu durum bir tür toplumsal saatli bombadır. Beşeri sermaye yetersizliğinden de kaynaklanan NEİK durumu, kişinin idealinde olmayan bir kariyer gelişimine ve mutsuzluğa yol açacaktır. Bu durumu 'sosyal dışlanma' olarak tarif ediyoruz. Yani, marjinal işlerde çalışan ve uzun işsizlik dönemlerini sık sık yaşayan bireyler ortaya çıkıyor.

Peki, kim bu NEİK grubu? Okulda başarısız olan haytalar mı? Okul ve iş başarısını hangi faktörler etkiliyor? NEİK bir dönem herkesin başına geliyor mu? (ODTÜ mezunlarının da bir bölümü bir iki ay 'işsiz' kalabiliyorlar; daha sonra kafalarındaki 'reservation' ücretleri – çalışmaya razı oldukları en az ücret – biraz düşünce, önce kabul etmedikleri işlere giriyorlar.) Bu konuda yapılmış akademik ve kurumsal çalışmalar var.

İngiltere'den Türkiye'ye kadar olan çalışmalarda, iki faktör öne çıkıyor. Yoksulluk ve çocuğun eğitime olan ilgisizlik. Aslında ikisi birbirinden ayrık faktörler değil. Yoksulluk ve eğitimsizlik arasındaki ilişki zaten çok kuvvetli. Eğitimsiz anne baba, örneğin, çocuğuna kitap okumuyor, ya da evde kitap yok (Bynner ve Parsons, 2002). Çocuk, çalışma ve okuma alışkanlığını hiç kazanmıyor. ('Eğitilmiş' Türk hanelerinde kaç kitap olduğunu sormamış olalım.)

Bu yazarın TÜİK'in bir ara yapmış olduğu eğitim-istihdam geçişi anket sonuçları üzerinden yaptığı hesaplamalar da benzer sonuçlar veriyor. Anne babanın eğitimsizliği çocuğun NEİK statüsü üzerinde kuvvetli etkiye sahip. Fakat iki farklı nedenle. İlkokul mezunu babanın hanehalkı reisi olduğu evler yoksul.

Olumsuz etki buradan geliyor. Ancak, ilkokul mezunu babanın çocuğunun eğitime olan tutumu pozitif, onun okumasını istiyor. (Çocuğunun daha iyi bir hayata sahip olma ihtimalini iyi bir eğitimin artırdığını kendi iş hayatında gözlemlemiş oluyor; güneydoğu bölgesinde bu bulgu, kız çocukları için geçerli değil.)

Eğitimsiz annenin, çocuğun eğitim-istihdam geçişi üzerindeki etkisi ise olumsuz! Türk kadınlarının kahir ekseriyeti eğitimsiz (okuryazar değil veya ilkokul diplomalı). Anlaşılan, işgücü piyasasında olmayan veya günübirlik enformel işlerde çalışan veya tarlada çalışan bir annenin, eğitimin işgücü piyasasında sağlayabileceği faydaları gözlemeleme fırsatı olmuyor. Demek ki, özellikle kız çocukları, okusa da oluyor, okumasa da oluyor. (Ne değişecek ki?) Üstelik bu durum belli bir yöreyle sınırlı da değil.

İşe annelerle ve kadınlarla başlamak lazım. Erkek şiddeti ve töre cinayeti haberlerinde, yıllardır hep bu bulguyu düşünüyorum. Pandora'nın kutusunu bu makalede açmayacağım.

Son Söz

Türkiye'de istihdam konusunda tek maddeye bütçe ayıracak olsam eğitime ayırırdım. Türkiye'de eğitim konusunda tek maddeye bütçe ayıracak olsam okul öncesi eğitime ayırırdım. (Yararlar konusunda bkz. İlkaracan vd. 2015).

Metin içinde geçmediği için burada kısaca açayım. Erken yaştaki (okul öncesi) bilişsel ve davranışsal kazanımların sonraki eğitim hayatındaki başarıya katkısı yüksek. Bu çocuklar, hem daha başarılı oluyorlar, hem de daha uzun süre eğitimde kalıyorlar. Yaşam boyu kazançları da ortalama daha fazla. Bu kazanımlar, özellikle de yoksul ailelerin çocuklarının yoksulluk döngüsünü kırabilmeleri için çok önemli.

0-6 yaş arasında 'çok şey' bitmiş oluyor, 7 çok geç. Bu dönemde edinilen davranışların (arkadaşına vurmamak veya arkadaşının elinden zorla oyuncağını almamak gibi, oyun parkında sırasını beklemek gibi, çiçekleri koparmamak gibi, kedi köpek yavrularına eziyet etmemek gibi, eline kitap almak gibi, söz isterken sessizce elini kaldırmak gibi, yemekten önce ellerini yıkamak gibi, öğretmen söyleyene kadar önündeki pastaya ellememek gibi, yemek yerken çatal kaşığı üstten kavramamak gibi,

pilavı kaşıkla yememek gibi) yetişkinlikte birebir karşılıkları var.

İstedikini elde etmek için şiddet kullanan bireylerin oranı, sizce Danimarka veya Norveç'te mi fazladır, Türkiye'de mi? Çevre bilinci olan bireyler daha çok ilkokul mezunu mudur, yoksa üniversite mezunu mu? Hayvan sevgisi AB ülkelerinde mi fazladır, Orta Doğu ülkelerinde mi? Almanlar mı daha çok okur, Türkler mi? Parlamento tartışmalarında Lüksemburg vekilleri yumruklaşır mı? Hangi ülkede birilerinin yeme içmesini görmek sizi rahatsız etmez, Fransa'da mı, bizim buralarda mı (Rusya, Türkiye, İsrail boylamında düşününüz)?

7 yaş çok geç.

Son Notlar

* Aldığımız eğitimin kalitesi ile eğitim sistemimizin sorunları ve ıslahı ile bu kapsamda Türkiye'nin olası geleceği tartışmaları bu makalenin kapsamı dışındadır. PISA ve PIAAC (yetişkinler için PISA diyebilirsiniz, sonuçları PISA kadar felaket) sonuçlarının tartışması ve değerlendirmesi de bu makalenin kapsamı dışındadır. Sabancı Üniversitesi bünyesindeki Eğitim Reformu Girişimi'nin yayınlarını okumanızı öneririm.

Kaynakça

Acemoğlu, Daron ve James Robinson (2013). Ulusların Düşüşü - Güç, Zenginlik ve Yoksulluğun Kökenleri. Doğan Kitap.

Bynner, John ve Samantha Parsons (2002). "Social Exclusion and the Transition from School to Work: The Case of Young People Not in Education, Employment, or Training (NEET)." Journal of Vocational Behavior 60, 289-309 doi:10.1006/jvbe.2001.1868, <http://www.idealibrary.com>.

Eğitim Reformu Girişimi yayınları, <http://www.egitimreformugirisimi.org/>.

Ercan, Hakan (2007). Gençlerin İstihdamı. Ankara: ILO.

Ilkcaracan, Ipek, Kijong Kim, ve Tolga Kaya (2015). The Impact of Public Investment in Social Care Services on Employment, Gender Equality, and Poverty: The Turkish Case. Istanbul Technical University Women's Studies Center in Science, Engineering and Technology and The Levy Economics Institute of Bard College. <http://www.kaum.itu.edu.tr/en/wp-content/uploads/2015/09/rapor-son-eng..pdf>.

Küresel İstihdam Sorunu

Yazarlar: Ajit K. Ghose

Normaan Majid ve Christoph Ernst

Kitap özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler, Orta ve Doğu Avrupa ile Bağımsız Devletler Topluluğu üzerinde yoğunlaşmaktadır. Kitapta istihdam ve işsizliğin yeni ve mevcut göstergelerinden elde edilen değerli bilgilerin yanı sıra işsizliğin niteliği ve doğasının ve bu alanlarda ortaya çıkan yeni eğilimlerin analizini yapılmaktadır.

Küresel Krizde Dış Ticaret ve İstihdam

Yazarlar: Marion Jansen, Erik Von Uexküll

Krizin istihdam üzerindeki görülen etkileri ile ilgili olarak ILO'nun desteklediği Brezilya, Mısır, Hindistan, Liberya, Güney Afrika, Uganda ve Ukrayna'da yapılan çalışmalardan elde edilen bulgulara dayanarak, bu kitap sınır ötesi ticaretin nasıl bir geçiş kanalı olarak rol aldığını ve krizi gelişen ve gelişmekte olan ülkelere nasıl yaydığını incelemektedir.